

Veni Sancte

Vége a vakációs nyárnak — jelzi az iskolaév kezdete. Tanulni kezd a nemzet egy jelentős, bár sajnos, egyre csökkenő (mert fogyatkozó) része, „oktatási intézményeink” egyikében, hogy a hivatali zsargonnal szóljunk.

De vajon az oktatás mellett folytatódik-e (helyesebben: megkezdődik-e) hazánkban a nevelés, a tanulás mellett a nevelődés? Ki neveljen, kit és mire? A demokrácia alapelve, hogy a többség akarata érvényesül. De mit kíván a többség? Mi kelti fel, határozza meg vágyaikat? Milyen veszedelmeknek vannak kitéve? Mitől torzulhatnak el, válhatnak ön- és közpusztítóvá vágyaik? Ki gondoskodik a nevelésükről? Arról, hogy helyes legyen az értékrendjük, egészségesek a kívánságaik, jogosak a követeléseik. Csak az tud szabad-ságban élni, aki igazságban él. Az igazsághoz pedig az embernek magának kell eltalálnia. Segíthetik útmutatókkal, okos tanácsokkal, erősítheti törekvéseiben Isten kegyelme — a végső döntést mindenkinek magának kell meghoznia: igazul akar-e élni vagy sem.

Demokrácia csak igazságra épülhet. Az igazságok érvényesüléséhez pedig nem elegendő ismernünk őket — erkölcsi döntésünket is igénylik. A demokrácia egyik pillére a nevelés és az önnevelés. Csak jól nevelt s magukat folyamatosan nevelő polgárokból jöhet létre fejlett, mindenki javáról gondoskodó társadalom.

Jellemző és riasztó vita folyt hónapokon át az iskola világnézeti semlegességéről. Vajon elfogadja-e mindenki azt, hogy a nemzetet alkotó embereknek értékesen, az igazságnak elkötelezetten kell élniük, ha más-más világnézet szerint értelmezik is? Vajon őszintén keresi-e mindenki azt a világnézetet, amely a legbiztosabban elvezeti a teljes igazsághoz?

Mire kell irányulnia a nevelésnek? Merre haladva juthatunk értékesebb emberségre? Két biztos szempont adhat eligazítást. Az anyagvilágból a szellem, a személyes világa felé haladva „világosodik”, nemcsak elménk, hanem szívünk is. Ebben az irányban válik értékesebbé a világ. Az anyagot az értelem, a művészet, az ember szolgálatába állítani: legnemesebb lehetőségünk, Isten-adta hivatásunk. Annak a Teremtőnek a művét folytathatjuk vele, aki a világmindenséget tökéletesen szép műalkotássá, a szellem egyik legcsodálatosabb kifejeződésévé formálta. A materializmus emberellenes, ha tagadja a szellem sajátos értékét, ha az embert bezárja az anyag, a tárgyak, a pénz világába.

Sötétség és világosság tengelyének van egy másik fokmérője is. A szabadság: része személyiségünknek, emberségünk alkotóeleme. De kétféleképpen használhatjuk fel: önmagunk érdekében, másokat elhanyagolva vagy egyenesen megkárosítva, vagy pedig éppen mások javára, a velük, értük való közösség építésére. Szabadságunkat a szeretetben tehetjük teljessé. A Szentháromságtól kapott lehetőségünket gyümölcsöztetve, a szabad szeretet közösségében. Az egoizmus emberellenes, ha tagadja, hogy a szeretet a legfőbb érték, ha az embert bezárja önmagába.

A tanév kezdetén a Szentlelket hívjuk segítségül. Az Igazság és a Szeretet Lelkét. A nemzet — mindnyájunk — nevelésének és nevelődésének is elején járunk. Az Igazság és a Szeretet Lelke adjon erőt és mutasson irányt.

Lukács László